

OPINIÓ

Les vint-i-dues 'performances' de Maria Stoyanova sobre Txèkhov

El traspunt

SANTI FONDEVILA

“Què és una *performance*?”, em preguntava una de les actrius de la companyia de teatre d'aficionat de Terrades. Aprofitant que la búlgara Maria Stoyanova era per aquells indrets, vam organitzar un aperitiu del projecte que té entre mans i que acaba de començar a la Sala Fènix.

● **Viatges de l'ànima.** Maria Stoyanova ha treballat sobre l'imaginari de la dona a *Madama(s) Butterfly* i sobre el sadisme a *Sade was myself*. Durant més d'un any ha estat preparant *Paisatges de Txèkhov*. *Viatges de l'ànima*. Una feina sota la invocació del mestre rus, que va escriure: “La vida podria ser meravellosa si la sabéssim viure i aprofitar”. Amb dramaturgia de Karel Mena, el projecte explora el perfil anímic dels personatges de l'autor rus, des de Nina (*La gavina*) fins a *L'oncle Vània* o *Les tres germanes*.

● **Set hores seguides.** *Paisatges de Txèkhov* és un projecte agosarat i molt radical. Monumental pel que fa a la seva durada. Stoyanova, que fa tres anys va fer una sessió ininterrompuda de 40 dies a l'Adriàntic, planteja la seva feina amb un punt de sortida i tres llargues etapes amb un total de vint-i-dues *performances* de set hores de durada cadascuna. Ahir va començar, a les deu del matí (una hora no gaire teatral), la primera de les etapes que cada dimarts, fins al 25 de març i sempre amb el mateix horari, anirà nodrint el camí. Seguirà a l'Antic Teatre (de l'1 d'abril al 13 de maig) i a Espai 30 (del 20 de maig al 24 de juny) per quedar-se finalment, l'1 de juliol, a La Seca Espai Brossa amb l'epíleg d'un projecte que vol convertir-se més endavant en una creació més assumible per les convencions teatrals.

● **Hi podeu participar.** “Convido els espectadors a observar i contemplar aquests paisatges, i també a intervenir, a relacionar-se, a viure aquestes experiències escèniques a un nivell íntim i personal”, diu l'actriu. I tant! Al novembre Stoyanova va fer una *performance* en què va convidar els espectadors a despullar-se i a participar en el moviment. Era lliure. Un grat ho van fer.

● **PD.** A títol informatiu, cal dir que l'obra de la *performer* més acreditada, Marina Abramovic, és al MOMA de Nova York i que ella ha col·laborat, entre d'altres, amb Lady Gaga. Dalí i Rusiñol també van fer les seves *performances* quan aquesta paraula, esclar, no estava de moda. —

GUARDONS CULTURALS

Portaveus humils de Barcelona

L'entrega dels premis Ciutat de Barcelona reivindica el valor de la cultura

Crònica

L.S.
BARCELONA

Barcelona és ciutat olímpica, sí. Capital turística, d'acord. Però el que de veritat aspira a ser és una ciutat de cultura, coneixement, creativitat i innovació, *ergo* de benestar. Així ho va assegurar l'alcalde de la ciutat, Xavier Trias, en atorgar els premis Ciutat de Barcelona, que reconeixen anualment la millor producció en tots els àmbits de la cultura i la ciència. Montserrat Vendrell, vicepresidenta del Consell de la Cultura de Barcelona –òrgan que s'encarrega de convocar aquests guardons: 20 categories dotades cadascuna amb 7.000 euros–, va especificar, però, que aquesta *producció* de cap manera es pot entendre com a producte. “Cal defugir el mercantilisme i la rendibilitat”, va dir. El seu discurs va ser diàfan en defensar la cultura com a valor social al servei de la gent i lluny de l'elitisme. “Ens preocupa la desafecció dels ciutadans”, va afirmar, i va lloar l'empenta d'emprenedors “que gairebé sense recursos contribueixen a vestir la cultura en majúscules i fan del fet cultural una manifestació social més i no un producte creat des de dalt per ser consumit”.

Xavier Grasset va presentar la cerimònia al Saló de Cent, que va comptar amb l'actuació de Sílvia Pérez Cruz i Mario Mas. Els 20 premiats recollien l'escultura de la B de

Clara Segura al mig de la foto familiar dels guardonats amb el Ciutat de Barcelona. ACN

Barcelona i l'agraïen en un vídeo. Tots van subratllar la il·lusió pel guardó. Albert Serra, premi audiovisual per la seva productora Andergraun, va obviar les *boutades* per declarar que Barcelona és el seu “lloc de formació espiritual i professional” i que espera “portar amb dignitat l'honor que representa el premi”. L'escriptor Jaume Cabré, després de declarar l'Eixample “el rovell de l'ou del món”, va dir: “Em sento portaveu amb humilitat d'aquesta ciutat que duc al cor”. El tinent d'alcalde de Cultura els va felicitar perquè “l'ofici vol disciplina, cosa que té més a veure amb la pràctica que amb la inspiració”, va dir parafrasejant Andrea Camilleri.

Els parlaments dels premiats “via plasma”, com va destacar l'escriptor

Utilitat
“Ens preocupa la desafecció del ciutadà”, diu el Consell de Cultura

Dotació
L'Institut Quatre Cantons podrà tenir més hores de calefacció

Javier Pérez de Andújar, van deixar anar pistes suggerents sobre les seves feines que val la pena resseguir, ja sigui cap al passat –per exemple, per descobrir “la ciutat de les bombes i les fàbriques, que també era la de les joguines”, va dir Pere Capellà Simó, premi Agustí Duran i Sanpere d'història– o bé cap al futur –com el cas del grup Gaia de la UB, que farà el mapa 3D de la Via Làctia el 2022–. El més prosaic, però, va ser el director de l'Institut Quatre Cantons del Poblenou, premi d'educació, que va agrair el reconeixement al seu esforç per trencar inèrcies i adaptar l'ensenyament al segle XXI. Va dir que, gràcies al premi tindran més hores de calefacció engegada. —

ARQUEOLOGIA

Es busca monument ibèric del segle II aC

SÍLVIA MARIMON

BARCELONA. El Servei d'Arqueologia de Barcelona busca la col·laboració ciutadana per trobar peces històriques que, per circumstàncies diverses, han desaparegut. Ho fa a través de la web que acaba d'estrenar: www.bcn.cat/arqueologiabarcelona. La primera peça que vol localitzar és una estela ibèrica del segle II o III aC. No és fàcil d'amagar: fa més d'un metre i es va construir amb gres de Montjuïc. L'estela es va localitzar l'any 1858 en l'enderroc d'una finca del carrer de l'Arc de Sant Ramon del Call, que era propietat del notari Jaume Tos. En aquell moment es va identificar i documentar. Per tant, els experts de l'època coneixien el seu valor. Francesc Carreras Candi la va citar a la monumental *Ciutat de Barcelona*. “Consta de tres ratlles amb alguns senyals a dalt i a baix, que contribueixen a fer-la més misteriosa perquè semblen simbolismes del

sol i de la lluna”, va escriure. Què se'n va fer, però, és un misteri. Només se sap que va desaparèixer en algun moment del segle XIX. El director de Patrimoni, Museus i Arxius, Josep Lluís Alay, en destaca el valor, sobretot documental: “Segurament el que hi ha escrit en llengua ibèrica està relacionat amb alguna creença o amb algun lloc. Fa temps que investiguem on pot ser”.

El Servei d'Arqueologia va presentar ahir la seva nova seu, al carrer Rull número 4, i els projectes per a aquest 2014. Un dels més destacats és mostrar a la ciutadania com era Barcino. La muralla romana serà més visible. L'objectiu és que es pugui resseguir des de l'avinguda de la catedral fins a la plaça Traginers. Per fer-ho, s'hauran d'enderrocar un parell d'edificis del carrer Sotstinent Navarro. En aquest tram també s'està

Un dibuix de l'estela ibèrica que es va localitzar el 1858 i que va desaparèixer poc després. ARA

estudiant el fossat defensiu. És una mina. “Té un grau d'humitat excepcional que ha permès conservar espines i llavors de l'època de Barcino. Hi ha moltíssimes anxoves. Estudiar-ho a fons ens permetrà conèixer la dieta dels romans”, detalla la directora del Pla Barcino, Carme Miró.

Al llarg del 2014 continuaran les excavacions de la vil·la romana del pont del Treball Digne, a la Sagrera. “La vil·la era tan gran com Barcino”, destaca Miró. L'any 2015 obrirà les portes la domus romana del número 15 del carrer Avinyó, on es conserven importants pintures i murals. —